

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2027 sa predkladá na základe Plánu Legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2026 a splnomocňovacieho ustanovenia § 78b ods. 7 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 406/2025 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky medziročnou valorizáciou výšky finančných príspevkov, poskytovaných podľa zákona o sociálnych službách zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) na spolufinancovanie sociálnych služieb vo vybraných druhoch zariadení sociálnych služieb, ktoré poskytujú sociálnu službu pobytovou formou (celoročne, týždenne) a to obciam, združeniu obcí a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí neposkytujú sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, vytvára právne podmienky na zabezpečenie udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou a ich dostupnosti pre fyzické osoby, odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluhe, a na zabezpečenie realizácie ústavného práva každého, kto je v hmotnej núdzi na pomoc potrebnú na zabezpečenie základných životných podmienok, a to poskytovaním sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie, a to posilnením spolufinancovania sociálnych služieb v týchto zariadeniach sociálnych služieb zo štátneho rozpočtu na rok 2027.

Navrhovaná výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou na rok 2027 vychádza z účelu tohto finančného príspevku s uplatnením valorizačného mechanizmu vo väzbe na medziročný vývoj minimálnej mzdy a výšku minimálnej mzdy na rok 2026 (915 eur) a s prihliadnutím na vyváženú úroveň spolufinancovania sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou (pobytovej formy sociálnej služby).

Navrhuje sa výška finančného príspevku na mesiac na miesto v zariadení podľa navrhnutého valorizačného mechanizmu pri pobytových službách v zariadeniach podmienených odkázanosťou ako určeného násobku mesačnej minimálnej mzdy (915 eur v roku 2026) pri jednotlivých stupňoch odkázanosti, a to konkrétne 0,25 násobku minimálnej mzdy pri I. stupni odkázanosti, 0,5 násobku minimálnej mzdy pri II. stupni odkázanosti, 0,65 násobku minimálnej mzdy pri III. stupni odkázanosti, 0,9 násobku minimálnej mzdy pri IV. stupni odkázanosti a 1,1 násobku minimálnej mzdy pri V. stupni odkázanosti.

Navrhuje sa aj valorizácia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie na mesiac a na miesto na rozpočtový rok a to konkrétne 0,5 násobku minimálnej mzdy v roku 2026.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky nemá žiadny vplyv na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky má pozitívne sociálne vplyvy. Predkladaný návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na štátny rozpočet, konkrétne na kapitolu MPSVR SR, v celkovej výške 49 081 608 eur (rok 2027) a negatívny vplyv na limit verejných výdavkov. Analýza sociálnych vplyvov aj analýza vplyvov na štátny rozpočet je obsiahnutá v priloženej doložke.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie. Návrh nariadenia vlády nebol predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

B. Osobitná časť

K § 1

Účelom poskytnutia finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou s pobytovou formou poskytovanej sociálnej služby je spolufinancovanie ekonomicky oprávnených výdavkov na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby najviac vo výške, ktorá zodpovedá výške platu podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z tohto príjmu. Poskytnutý finančný príspevok je účelovo viazaný na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených výdavkov na mzdy a odvody zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby v konkrétnom zariadení sociálnych služieb podmienenom odkázanosťou. Takto ustanovený mechanizmus posilňuje viaczdrojové financovanie sociálnych služieb a prispieva k ich dlhodobej udržateľnosti a dostupnosti, prispieva taktiež k podpore zamestnanosti a zamestnateľnosti a k riešeniu úrovne odmeňovania zamestnancov v sociálnych službách.

Podľa § 78b ods. 7 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 406/2025 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) výšku finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou na miesto v zariadení na mesiac podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a v zariadeniach krízovej intervencie na miesto v zariadení na mesiac a na rozpočtový rok podľa druhu zariadenia ustanoví na príslušný kalendárny rok vláda Slovenskej republiky nariadením vlády Slovenskej republiky.

Podľa § 78b ods. 8 zákona o sociálnych službách výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou s pobytovou formou sociálnej služby a vo vybraných zariadeniach krízovej intervencie sa ustanovuje vždy na obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Nariadenie vlády Slovenskej republiky sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna kalendárneho roka predchádzajúceho príslušnému kalendárnemu roku.

Navrhovaná výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou s pobytovou formou poskytovanej sociálnej služby na rok 2027 je priamo naviazaná na vývoj minimálnej mzdy a jej výšku na rok 2026 (915 eur/mesiac). Navrhovaná výška finančného príspevku vychádza z 0,25 násobku sumy minimálnej mzdy na rok 2026 pri I. stupni odkázanosti, 0,5 násobku sumy minimálnej mzdy na rok 2026 pri II. stupni odkázanosti, 0,65 násobku sumy minimálnej mzdy na rok 2026 pri III. stupni odkázanosti, 0,9 násobku sumy minimálnej mzdy na rok 2026 pri IV. stupni odkázanosti a 1,1 násobku sumy minimálnej mzdy na rok 2026 pri V. stupni odkázanosti.

Výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou nepredstavuje pokrytie reálnej nákladovosti poskytovania osobnej

starostlivosti, ale ide len o jeden z možných zdrojov spolufinancovania sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou tak, ako to ustanovuje § 71 zákona o sociálnych službách.

Návrh nariadenia vlády SR ustanovuje aj valorizáciu výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby vo vybraných zariadeniach krízovej intervencie. Dôvodom je najmä skutočnosť, že aj pri výške finančného príspevku poskytovaného vybraným zariadeniam krízovej intervencie zriadeným alebo založeným obcou alebo združením obcí a nocľahárňam neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je potrebné zohľadniť medziročný vývoj prevádzkových výdavkov na poskytovanú sociálnu službu. Vzhľadom na skutočnosť, že aj pri týchto druhoch zariadení sociálnych služieb najmä výdavky na mzdy a ostatné osobné náklady tvoria najvyšší podiel výdavkov, medziročná valorizácia výšky finančného príspevku sa odvíja od medziročného vývoja minimálnej mzdy, konkrétne ide o 0,5 násobok sumy minimálnej mzdy na rok 2026.

K § 2

Toto nariadenie vlády Slovenskej republiky nadobúda účinnosť 1. januára 2027.